

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ
ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ)

ПУБЛІЧНА БІБЛІОТЕКА імені ЛЕСІ УКРАЇНКИ
для дорослих м. Києва
Науково – методичний відділ

Для підвищення кваліфікації
бібліотечних працівників

ПРОФЕСІОНАЛ

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

Вип. 1 (2021)

КИЇВ, 2021

Вашій увазі пропонується бібліографічний бюлетень документів, опублікованих на сторінках українських фахових періодичних видань у першому півріччі 2021 року, що надійшли до науково-методичного відділу бібліотеки. Відбір документів здійснювався за критеріями актуальності, інформативності та з урахуванням практичних потреб працівників публічних бібліотек.

Документи згруповано в логічній послідовності. В розділах описи статей подаються в алфавітному порядку. Назви розділів не є сталими і в наступних випусках можуть змінюватись і доповнюватись.

Бібліографічні описи статей здійснено відповідно ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

Посібник може бути корисним бібліотечним працівникам, викладачам і студентам вищих і середніх спеціальних навчальних закладів.

Відповідальна за випуск: Романюк О. І.

Укладач: Орлова Т. В.

Редактор: Трубайчук О. М.

Науково-методичний відділ

м. Київ, вул. Полтавська, 4

тел.: 486-00-85

e-mail: met.viddil@ukr.net

© Публічна бібліотека імені Лесі Українки для дорослих м. Києва

ЗМІСТ

Бібліотекознавство. Книгознавство. Розвиток бібліотечної справи	4
Історичні розвідки бібліотек	6
Видатні діячі бібліотечної справи	6
Ювілеї бібліотек і бібліотекарів	7
Книжкові форуми, ярмарки, конференції.	8
Бібліотечні асоціації	9
Бібліотечний менеджмент	10
Публічні бібліотеки і реформа децентралізації	10
Сучасні бібліотеки – тенденції розвитку	10
Пандемія COVID-19 : особливості діяльності бібліотек. Наукометрія.	
Бібліометрія.	11
Мережа бібліотек	12
Бібліотечні фонди: Формування. Облік. Збереження. Каталогізація	14
Бібліографознавство. Інформаційно-бібліографічна діяльність.	
Медіаграмотність	15
Інформаційні технології в бібліотеках. Електронні каталоги. Кібербезпека.	15
Соціокультурна діяльність бібліотек	18
Читання: підтримка та розвиток	18
Програмно-проектна діяльність бібліотек	19
Професійна підготовка. Підвищення кваліфікації бібліотекарів.	20
У зарубіжних колег. Бібліотечна співпраця	21
Бібліотеки для молоді. Університетські бібліотеки	23
Бібліотеки для дітей	23

Бібліотекознавство. Книгознавство. Розвиток бібліотечної справи

Бондар, Ю. Видавнича програма : комунікаційний місток і маркетингова стратегія / Юрій Бондар, Віктор Шпак // Вісник Книжкової палати. – 2021. – № 4. – С. 3-9.

У статті розглянуто питання створення конкурентоспроможної видавничої програми як складника й передумови успішної маркетингової стратегії для видавництва інтелектуальної літератури. Проведене дослідження сприятиме формуванню видавничої політики та створенню конкретних маркетингових програм суб'єктами видавничої справи.

Буряк, С. Книговидавнича діяльність в Україні за підсумками 2020 року / Світлана Буряк, Ганна Черняк // Вісник Книжкової палати. – 2021. – № 5. – С. 7-14 : табл.

Метою дослідження є аналіз адміністративних даних випуску видавничої продукції суб'єктами видавничої діяльності у 2019-2020 рр. за асортиментом, накладками, тематикою, цільовим призначенням, мовною та територіальною ознаками, що різнобічно характеризує динаміку книговидання в Україні.

Буряк, С. Книговидавнича діяльність сучасної України : стан, тенденції та перспективи розвитку / Світлана Буряк // Вісник Книжкової палати. – 2021. – № 1. – С. 10-20 : табл.

У статті розглянуто та проаналізовано сучасний стан випуску книг і брошур в Україні у 2019-2020 рр., подано загальну характеристику книговидання у 2018-2019 роках. Визначено кількісні та якісні показники, проаналізовано стан українського книговидання у 2019-2020 роках.

Гуцол, Г. Державний бібліографічний покажчик "Літопис журнальних статей": історія, сьогодення та перспективи розвитку (85-й річниця присвячується) / Галина Гуцол, Лариса Дояр // Вісник Книжкової палати. – 2021. – № 3. – С. 14-19 : табл.

Статтю присвячено 85-річчю випуску Книжковою палатою України державного бібліографічного покажчика "Літопис журнальних статей". Здійснено історичний екскурс в часи заснування видання, що стало другим державним бібліографічним покажчиком після "Літопису книг".

Дзюба, О. Еволюція музичних видавництв / Олег Дзюба // Вісник Книжкової палати. – 2021. – № 3. – С. 19-23.

У статті досліджено, як зміна способів друку впливали на музичну індустрію загалом.

Добко, Т. Історико-книгознавче дослідження першого видання "Енеїди" (1798) Івана Котляревського : [рецензія] / Т. Добко // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 2. – С. 111-114.

Доктор наук із соціальних комунікацій, завідувача відділу науково-бібліографічної інформації Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського Тетяна Добко аналізує історико-книгознавче дослідження Луїзи Ільницької "Перше видання "Енеїди" (1798) І. П. Котляревського у бібліотеках, музеях, архівах світу: іст.-книгозн. дослідж."

Дояр, Л. Українські книгодруки 1945-1946 років : рефлексії на події воєнного лихоліття / Лариса Дояр // Вісник Книжкової палати. – 2021. – № 4. – С. 41-50.

У статті порушено проблему Другої світової війни в контексті подій, що відбувалися на її головному напрямкові - Східному фронті. Матеріал присвячено проблемі висвітлення подій 1941-1945 рр. у книгодруках, що виходили в Українській РСР незабаром після її закінчення.

Дояр, Л. Фонд аркушевих образотворчих видань УРСР 1953 року : статистичні та змістові характеристики / Лариса Дояр, Олена Тихоненко // Вісник Книжкової палати. – 2021. – № 1. – С. 45-52 : іл.

Розглянуто проблеми видання образотворчих друків в Українській Радянській Соціалістичній Республіці.

Жигун, Т. Аналіз стану доставляння обов'язкових примірників видань України у 2020 році / Тетяна Жигун, Тетяна Устіннікова // Вісник Книжкової палати. – 2021. – № 5. – С. 15-20 : табл.

Мета статті - аналітичне дослідження стану доставляння обов'язкових примірників видань суб'єктами видавничої справи й діяльності друкованих ЗМІ у 2020 році.

Клименко, О. Основні напрями сучасного бібліотекознавства : (за матеріалами міжбібліотечного наукового збірника) / Оксана Клименко, Олена Сокур // Вісник Книжкової палати. – 2021. – № 1. – С. 32-41 : табл.

Розглянуто особливості контенту науково-практичного й теоретичного збірника "Библиотеки национальных академий наук: проблемы функционирования, тенденции развития".

Курганова, О. Історія світового книгодрукування крізь призму видавничих колекцій : електронні виставки етьєнів та ельзевірів на вебсайті НБУВ О. Курганова // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 1. – С. 32-39.

У статті розкрито експозиційний потенціал виставок видавничих колекцій, що презентують визначні віхи історії світового книгодрукування. Яскраві сторінки історії французького, голландського книгодрукування ранньомодерної доби висвітлено у процесі аналізу виставок колекцій етьєнів та ельзевірів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

Мельник-Хоха, Г. Приватна книжкова колекція Осипа Назарука у фондах ЛННБ України ім. В. Стефаніка / Галина Мельник-Хоха // Вісник Книжкової палати. – 2021. – № 7. – С. 37-41.

У статті досліджено прижиттєві видання О. Назарука, що зберігаються у фонді Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаніка. Здійснено книгознавчий аналіз корпусу видань, виявлених у фонді сектору інішомовної літератури XIX - середини XX ст.

Очеретяна, Л. Книги України у дзеркалі державної бібліографії : (за матеріалами бази даних державної бібліографії "Літопис книг" за 2020 р.) / Лідія Очеретяна // Вісник Книжкової палати. – 2021. – № 6. – С. 11-17 : граф., табл.

У статті досліджено тематичний розподіл видань у базі даних державної бібліографії "Літопис книг" за 2020 р., що містить 17709 бібліографічних записів відповідно до класів УДК.

Погореловська, І. Ідентифікація серіальних видань у системі ISSN : національний досвід і міжнародна практика / Ірина Погореловська // Вісник Книжкової палати. – 2021. – № 4. – С. 15-24 : табл.

У статті досліджено етапи впровадження системи ISSN в Україні, проблемні питання, що виникають у процесі ідентифікації вітчизняних друкованих та електронних серіальних видань у системі ISSN, особливості порядку одержання Міжнародного стандартного номера серіального видання (ISSN).

Історичні розвідки бібліотек

Дмитрієва, О. Українська комісія Харківської громадської бібліотеки (1906–1918 рр.) / О. Дмитрієва // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 2. – С. 43-46.

Висвітлено утворення і діяльність української комісії, яка упродовж 1906–1918 рр. керувала роботою українського відділу Харківської громадської бібліотеки. Стисло окреслено її склад. Визначено внесок у формування фонду книгозбірні та здобутки в галузі національної бібліографії.

Редіна, В. Співпраця Бібліотечної ради і наукової бібліотеки Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України з формування інформаційних ресурсів / В. Редіна // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 1. – С. 65-71.

У статті йдеться про Бібліотечну раду, що запрацювала в Інституті біохімії ім. О. В. Палладіна у 1945 році. У повоєнний час їх почали створювати з метою піднесення ефективності роботи академічних бібліотек.

Соколов, В. Діяльність сільськогосподарських гуртків хат-читалень та сельбудів в Україні у 1920–1930-х рр. / В. Соколов // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 2. – С. 47-55; № 3. – С. 52-59.

У статті досліджено основні чинники, умови та напрями розвитку гурткової роботи хат-читалень і сельбудів в Україні у 1920–1930-х рр. Вивчено особливості створення та розвитку культурно-освітньої та просвітницької діяльності сільськогосподарських гуртків.

Видатні діячі бібліотечної справи

Гришина, Т. Лілія Вікентіївна Беляєва : З когорти провідних бібліографів / Т. Гришина // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 1. – С. 72-87.

Стаття присвячена Лілії Вікентіївні Беляєвій, яка понад 60 років свого життя присвятила бібліографічній діяльності у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського. Уся трудова, дослідницька діяльність Лілії Вікентіївни пов'язана зі створенням науково-допоміжних, бібліографічних покажчиків, основна частина яких становить бібліографія літературознавчої проблематики.

Казакова, Н. Бібліограф Віра Шпілевич / Н. Казакова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 2. – С. 56-60.

У статті представлено відомості про життя В. В. Шпілевич та проаналізовано її бібліотечно-бібліографічну діяльність і внесок у створення київських музеїв Тараса Шевченка.

Кушнарєнко, Н. Відома постать українського документознавства : (до 70-річчя від дня народження Ю. Палєхи) / Наталя Кушнарєнко, Алла Соляник // Вісник Книжкової палати. – 2021. – № 4. – С. 50-52 : потр.

Нагорна, Г. «Зорі ніколи не відпускають його...» : (до 120-річчя від дня народження бібліотекаря та астронома Віктора Михайловича Чернова) / Г. Нагорна // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 2. – С. 61-63.

Стаття присвячена Віктору Михайловичу Чернову, бібліотекарю, астроному-аматору, почесному члену Всесоюзного астрономо-геодезичного товариства, який своїм життям довів, що навіть в епоху науково-технічного прогресу головним залишається розум людини, якому під силу навіть таємниці Всесвіту.

Ювілеї бібліотек і бібліотекарів

Довгань, М. Кризь призму десятиліть : Чернівецькій обласній бібліотеці – 80 / М. Довгань // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 1. – С. 44-46.

У статті висвітлюється діяльність однієї з провідних книгозбірень краю – Чернівецької обласної бібліотеки на різних історичних етапах. Зокрема, створення та функціонування структурних підрозділів, динаміку формування фондів, еволюцію форм і методів обслуговування користувачів, впровадження інформаційних технологій, створення ресурсних центрів, розвиток науково-просвітницької установи на сучасному етапі.

Карабецька, Л. Одеська Центральна міська бібліотека імені Івана Франка : історія та сьогодення (до 130-річчя від дня відкриття) / Л. Карабецька, О. Савчук // Бібліотечна планета. – 2021. – № 1. – С. 38-40.

У статті йдеться про історичний шлях Центральної міської бібліотеки імені Івана Франка, яка розпочала свою діяльність у позаминулому сторіччі як перша народна читальня в двокласному народному училищі в Одесі.

Остапенко, Т. Літопис медичних бібліотек в особах : до 90-річчя Національної наукової медичної бібліотеки України / Т. Остапенко, О. Кірішева // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 2. – С. 26-27.

Автори статті презентують нове видання – збірку біографічних нарисів «Славна когорта фахівців медичних бібліотек України» з серії «Славні імена української медичної книги: медичні бібліотеки України в особах, документах, бібліографії», яке було видано до 90-річчя заснування Національної наукової медичної бібліотеки України у 2020 році.

Сокур, О. Талант бібліографа : до 100-річчя від дня народження Катерини Ієронімівни Скокан / О. Сокур // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 1. – С. 51-52.

Статтю присвячено життєвому шляху і творчому доробку К. І. Скокан – українському бібліографу, шевченкознавцю, автору, співавтору, упоряднику ґрунтовних бібліографічних праць, співробітнику відділу бібліографії Центральної наукової бібліотеки АН УРСР (нині Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського), її внеску у розбудову вітчизняної бібліографії.

Татарчук, Л. К. В. Дубняк (1890–1948) – бібліограф, упорядник вітчизняної сільськогосподарської інформації / Л. Татарчук // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 1. – С. 53-59.

У статті проаналізовано наукову спадщину професора Костянтина Володимировича Дубняка (1890–1948) й надано історіографічну оцінку його внеску у становлення вітчизняної сільськогосподарської бібліографії, зокрема у вирішення проблем щодо упорядкування сільськогосподарської інформації.

Чегринець, М. Відголосок далекого минулого... / М. Чегринець // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 1. – С. 47-50.

Представлено життєвий і професійний шлях співробітниці відділу систематизації та організації систематичних каталогів Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка у 50–80 роки ХХ ст., ветерана праці, ветерана Другої світової війни Тамари Борисівни Берцук.

Книжкові форуми, ярмарки, конференції.

Білик, О. Тбілісі – світова столиця книги 2021 року / О. Білик // Бібліотечна планета. – 2021. – № 2. – С. 39-40.

У статті йдеться про заснування Всесвітнього дня книги та авторського права, а також однією з його традицій - обрання міста, що на рік стає Світовою столицею книги. У 2021 р. книжковою столицею проголошено м. Тбілісі. Впродовж року планується здійснити низку заходів для розвитку бібліотек. Основна мета - популяризувати читання та збільшити доступність книг для користувачів усіх соціальних прошарків.

Горчинська, В. XIII Всеукраїнська науково-практична конференція «Бібліотека і книга в контексті часу» / В. Горчинська // Бібліотечна планета. – 2021. – № 2. – С. 16-19.

В інформаційному повідомленні йдеться про XIII Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Бібліотека і книга в контексті часу», що відбулася 18–19 травня 2021 р. у форматі Зоот-конференції.

Кірішева, О. Знакова подія для медичних бібліотек України / О. Кірішева // Бібліотечна планета. – 2021. – № 2. – С. 19-21.

В інформаційному повідомленні йдеться про ХХ ювілейну Міжнародну науково-практичну конференцію «Тенденції розвитку медичних бібліотек України і виклики сучасного інформаційного суспільства», що відбулася 19 травня 2021 р. у Національній науковій медичній бібліотеці України.

Клименко, О. Бібліотеки, архіви, музеї : історичний досвід та актуальні тенденції розвитку / О. Клименко // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 1. – С. 88-92.

У статті представлена інформація про ХХІІІ Всеукраїнську (з міжнародною участю) дистанційну науково-практичну конференцію «Бібліотеки, архіви, музеї: історичний досвід та актуальні тенденції розвитку», присвячену 190-річчю від часу заснування ХДНБ ім. В. Г. Короленка, яка відбулася 22–23 жовтня 2020 р. у рамках традиційних Короленківських читань-2020 і проходила в онлайн-форматі та постерних сесіях.

Слотюк, Г. Усна історія : теорія і практика досліджень на сучасному етапі / Г. Слотюк // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 2. – С. 28-31.

У статті подано інформацію про проведення Вінницькою обласною універсальною науковою бібліотекою ім. К. А. Тімірязєва в онлайн-форматі VII Міжнародної науково-практичної конференції «Усна історія: теорія і практика досліджень на сучасному етапі».

Стрішенець, Н. Сучасна предметна каталогізація в наукових бібліотеках : теоретичні та практичні аспекти / Н. Стрішенець // Бібліотечний вісник. – 2021 – № 2. – С. 115-120.

6 квітня 2021 р. у рамках "Заходів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського з підвищення професійної компетенції бібліотекарів" відбувся вебінар "Сучасна предметна каталогізація в наукових бібліотеках: теоретичні і практичні аспекти", у якому взяли участь понад 170 учасників з усієї України.

Бібліотечні асоціації

Польова, В. Міжнародний форум молодих бібліотекарів Української бібліотечної асоціації / В. Польова // Бібліотечна планета. – 2021. – № 2. – С. 36-39.

В інформаційному повідомленні йдеться про V Міжнародний форум молодих бібліотекарів УБА, що відбувся 23–24 квітня 2021 р., коротко представлено найцікавіші виступи.

Бруй, О. Як бібліотеки переміщених університетів підтримують освіту та науку теорія і практика досліджень на сучасному етапі / О. Бруй // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 2. – С. 32-37.

У статті йдеться про реалізацію та результати проєкту «Розвиток бібліотек переміщених університетів як центрів підтримки освітнього та наукового процесів», який виконувався у 2019–2020 рр. ВГО «Українська бібліотечна асоціація» за підтримки Посольства США в Україні.

Впровадження та застосування інформаційних систем у бібліотеках. Заява ВГО "Українська бібліотечна асоціація" : затверджено Президією ВГО "Українська бібліотечна асоціація" 1 лютого 2021 р. // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 2. – С. 38-39.

УБА у Заяві наголошує: щоб надавати якісні послуги користувачам, кожна бібліотека повинна мати комп'ютерну техніку, доступ до швидкісного інтернету, кваліфікованих фахівців та використовувати спеціальні інформаційні системи (програмне забезпечення), які підтримують сучасні міжнародні стандарти.

Медведєва, В. Внесок Української бібліотечної асоціації в розвиток бібліотечно-інформаційної діяльності / Валентина Медведєва // Вісник Книжкової палати. – 2021. – № 1. – С. 41-45.

Розглянуто роль бібліотечних установ на сучасному етапі становлення інформаційного суспільства.

Ступницька, С. Як бібліотечна асоціація розвиває громади Рівненщини / С. Ступницька // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 2. – С. 40-42.

У статті висвітлюється досвід Громадської організації «Рівненське обласне відділення Української бібліотечної асоціації» на підтримку розвитку територіальних громад через проєктну діяльність бібліотек та реалізацію суспільно-корисних ініціатив.

Бібліотечний менеджмент

Матвейко, І. Якість обслуговування користувачів в контексті комфортності бібліотечного простору : результати соціологічного дослідження / І. Матвейко, Н. Бобиляк // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 1. – С. 5-8.

У статті розглянуто інформаційні потреби та вимоги читачів до комфортності бібліотечного простору та оцінено ефективність використання різних видів ресурсів і послуг, які надаються користувачам. Запропоновано рекомендації щодо покращення їх якості.

Публічні бібліотеки і реформа децентралізації

Розколупа, Н. Зміни в мережі публічних бібліотек маємо те, що маємо / Н. Розколупа // Бібліотечна планета. – 2020. – № 1. – С. 7-9.

У статті проаналізовано нормативно-правові акти у сфері регулювання питань, пов'язаних, із правонаступництвом щодо майна, прав та обов'язків ліквідованих районів і розформованих територіальних громад. Наведено Закони України щодо цих питань. Також автор акцентує увагу на тих процесах, що нині зі значними порушеннями законодавства відбуваються в мережі публічних бібліотек.

Сучасні бібліотеки – тенденції розвитку

Бондаренко, В. Бібліотечний мобільний сервіс як основа функціонування бібліотеки 4.0 / В. Бондаренко, Т. Гранчак // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 2. – С. 17-29.

У статті визначено ключові етапи розвитку мобільного бібліотечного обслуговування в контексті вдосконалення інтернет-технологій. У висновках констатується, що бібліотечний мобільний сервіс є закономірним етапом розвитку бібліотечного інтернет-обслуговування, яке еволюціонує в напрямі відповідності ключовим принципам розвитку Всесвітньої мережі і спрямований на забезпечення людини інформацією, зв'язку людини з іншими людьми, зв'язку між пристроями і програмами, між пристроями і програмами, з одного боку, і людьми – з іншого.

Медведева, В. Актуальність інформаційно-аналітичної діяльності бібліотек у сучасних умовах / Валентина Медведева // Вісник Книжкової палати. – 2021. – № 4. – С. 31-35.

У статті зосереджено увагу на різноманітних аспектах роботи бібліотечних установ з розвинутою інфраструктурою формування й аналітичного та синтетичного опрацювання документів.

Порало, І. Верифікація публічної інформації у системі бібліотечно-інформаційного обслуговування як засіб національної інформаційної безпеки / І. Порало, Ж. Роговець // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 2. – С. 2-5.

На сучасну пору проблема верифікації (перевірки) публічної інформації займає ключове місце на шляху розвитку держави та суспільства. З метою покращення орієнтації в інформаційному просторі автори розробили класифікацію верифікації публічної інформації, в якій публічна інформація диференціюється за класами істини й відповідно за ступенями довіри до неї. На думку авторів, концепт розвитку бібліотечної діяльності у сфері верифікації публічної інформації є цінним стратегічним кроком у сфері адміністрування інформаційними відносинами в інформаційному просторі країни.

Пандемія COVID-19 : особливості діяльності бібліотек. Наукометрія. Бібліометрія.

Білоус, В. «Ні карантину на знання та інформаційно-бібліотечні послуги!» : з досвіду дистанційної роботи освітянської книгозбірні / Білоус // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 1. – С. 31-34.

Стаття відображає досвід дистанційної роботи бібліотеки Вінницького педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Показує готовність університетської книгозбірні до роботи під час різноманітних викликів, зокрема карантину, викликаного пандемією коронавірусної інфекції COVID-19.

Корнієнко, А. А. Культурний карантин по-гострянєцьки / А. Корнієнко // Бібліотечна планета. – 2021. – № 2. – С. 14-15.

Локдаун минулого року повністю змінив життя Гострянєцької публічної бібліотеки. Бібліотекарі переорієнтували свою роботу на дистанційне обслуговування користувачів за допомогою електронних ресурсів.

Кубко, А. Наукометричний вимір епідемії : Частина друга. Корективи пандемії / А. Кубко // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 1. – С. 40-47.

Епідемії, через свою властивість справляти істотний вплив на медичну галузь, вже протягом кількох останніх десятиріч дають змогу фахівцям з бібліометрії та наукометрії виявляти і оцінювати не лише тенденції, показники "рутинної", звичайної роботи вчених, наукових організацій, але й їх динаміку, що спричинена стресом. Метою статті є виявлення, узагальнення та порівняння тенденцій стресової динаміки бібліометричних і наукометричних показників з використанням результатів зарубіжних досліджень епідемії доковідної епохи та актуальної пандемії коронавірусної хвороби COVID-19.

Кубко, А. Епідемія у наукометричному вимірі : частина третя. Особливості пандемії COVID-19 в Україні / А. Кубко // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 2. – С. 42-50.

У статті проаналізовані результати оригінального дослідження публікаційної активності лідируючих, за індексом Гірша, українських вчених з кожної із задіяних (за даними західних публікацій) у стримуванні епідемії галузей медичної науки, що було проведене з метою аналізу особливостей стресової академічної реакції медичної галузі України.

Морква, Н. «Антивірусна» програма для користувачів Центральної міської бібліотеки ім. М. Л. Кропивницького м. Миколаєва в умовах карантину / Н. Морква, О. Некипелова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 2. – С. 8-11.

У статті представлено досвід роботи з бібліотечного обслуговування, промоції книги й читання, надання користувачам освітніх послуг, інших онлайн-сервісів, підвищення професійної компетентності фахівців в умовах пандемії коронавірусу та нової цифрової реальності.

Польова, В. Міжнародний форум молодих бібліотекарів Української бібліотечної асоціації / В. Польова // Бібліотечна планета. – 2021. – № 2. – С. 36-39.

В інформаційному повідомленні йдеться про V Міжнародний форум молодих бібліотекарів УБА, що відбувся 23–24 квітня 2021 р., коротко представлено найцікавіші виступи. Наведено приклади обслуговування користувачів зарубіжними бібліотеками під час пандемії COVID-19.

Спанчак, Т. Дистанційна робота бібліотек в умовах карантину / Т. Спанчак // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 1. – С. 38-40.

Стаття висвітлює досвід і виклики, з якими зіткнулись фахівці Національної історичної бібліотеки України в процесі переведення колективу установи на дистанційну роботу в умовах карантину через пандемію COVID-19, та представляє механізми забезпечення дистанційного обслуговування користувачів книгозбірні за умови необхідності дотримання карантинних обмежень.

Мережа бібліотек

Вилегжаніна, Т. Національні бібліотеки : разом чи поодиночі / Т. Вилегжаніна // Бібліотечна планета. – 2020. – № 1. – С. 4-6.

У статті автор розмірковує над тим, чи в повній мірі вітчизняні національні бібліотеки виконують свої типологічні функції, а також наголошує на необхідності координації та кооперації зусиль у питаннях каталогізації, книгообміну, депозитарного зберігання, методичної роботи (у т. ч. стандартизації в галузі бібліотечної справи і бібліографії), підвищенні кваліфікації бібліотечних працівників тощо.

Вилегжаніна, Т. Публічні бібліотеки України в контексті державної гуманітарної політики / Т. Вилегжаніна // Бібліотечна планета. – 2021. – № 2. – С. 4-6.

У статті проаналізовано стан мережі публічних бібліотек, проблеми, з якими вони стикаються в повсякденній діяльності; позитивні приклади ревіталізації приміщень бібліотек, осучаснення їх матеріально-технічного оснащення; нові послуги, які змінюють сприйняття суспільством бібліотек не як сакральних книгосховищ, а як багатофункціональних просторів.

Капралюк, О. Корпоративна діяльність вітчизняних аграрних бібліотек із формування інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу : стан і перспективи / Оксана Капралюк // Вісник Книжкової палати. – 2021. – № 3. – С. 26-30

Мета статті - дослідити корпоративну діяльність Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки та мережі аграрних бібліотек із формування галузевого інформаційного ресурсу.

Клименко, О. Міжбібліотечному науковому збірнику – 20! / О. Клименко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 1. – С. 60-61.

Статтю присвячено особливостям функціонування науково-практичного і теоретичного збірника «Бібліотеки національних академій наук: Проблеми функціонування, тенденції розвитку». Розглянуто тематику статей, авторський склад, цільове та читацьке призначення видання.

Науменко, С. Майстри бібліотечної справи / С. Науменко // Бібліотечна планета. – 2021. – № 1. – С. 37.

У статті представлено збірник біографічних нарисів «Славна когорта фахівців медичних бібліотек України», підготовлений фахівцями Національної наукової медичної бібліотеки до 90-річчя з часу її заснування.

Науменко, С. Обласні медичні бібліотеки України : реалії і перспективи / С. Науменко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 1. – С. 35-37.

У статті висвітлено історію становлення та розвитку мережі медичних бібліотек в Україні з першої половини ХХ століття і до сьогодні. Окреслено проблеми, які постали перед галуззю в процесі реформування та можливі шляхи їх вирішення.

Панарін, Г. Модуль «ВебПортфоліо вченого» як інструмент презентації наукометричних даних вчених / Г. Панарін, С. Панарін // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 1. – С. 11-14.

У статті розглядаються передумови й необхідність створення, розробки, впровадження та подальшого розвитку модуля для надання доступу в мережі Інтернет до наукометричних показників авторів-співробітників університету (організації), а також бібліографічних списків їх робіт. Наводяться етапи, через які довелося пройти розробникам модуля для його впровадження.

Струнгар, А. Геоінформаційний простір Державної науково-технічної бібліотеки України / А. Струнгар // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 2. – С. 60-68 : іл.

Розкрито структуру комунікації користувача і бібліотечного представництва в пошуковій системі Google, проаналізовано направленість діяльності бібліотеки на прикладі Державної науково-технічної бібліотеки України. У висновках відзначається, що сайт ДНТБ України активно розвивається та займає першість серед донесення новин, продуктів, що вийшли українською і англійською мовами в інтернет-просторі США.

Хемчан, І. Всеукраїнська інформаційна кампанія Рух "Зелені бібліотеки" в Україні / І. Хемчан, О. Гончаренко // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 1. – С. 93-96.

Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В. О. Сухомлинського (ДНПБ) спільно з Благодійним Фондом «Бібліотечна країна» було проведено всеукраїнський вебінар «Що таке зелена бібліотека?». Завдання вебінару - активізація участі шкільних бібліотек України у міжнародному Русі «GreenLibrary», який шириться світом вже 20 років і пов'язаний з участю бібліотек у захисті довкілля, зі створенням екологічного простору в самих бібліотеках.

Бібліотечні фонди: Формування. Облік. Збереження. Каталогізація

Білик, С. Приклади індексування документів за УДК у Національній бібліотеці України імені Ярослава Мудрого / С. Білик, Н. Марченко // Бібліотечна планета. – 2021. – № 2. – С. 33-35.

З часу практичного переходу України на УДК в роботі систематизаторів залишилося чимало проблемних питань, труднощів щодо відображення в УДК змісту того чи іншого документа. У пропонованому матеріалі йдеться про побудову індексів у документах з різних галузей знань.

Вакульчук, О. Офіційна преса радянських виправно-трудових установ : (1920 – початок 1940-х рр.) / О. Вакульчук // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 2. – С. 69-79.

Мета роботи – розкрити специфіку радянської багатотиражної преси – газет виправно-трудових установ, що виходили у період 1920 – початок 1940-х рр. в УСРР–УРСР; представити їх як один із сегментів багатотиражної преси; довести необхідність бібліографічного дослідження цього масиву періодичних видань.

Збанацька, О. Предметизування документів з використанням інформаційно-пошукового тезауруса у форматі UNIMARC: (поле 600 «Ім'я особи як предмет») / О. Збанацька, О. Кириленко // Бібліотечна планета. – 2021. – № 1. – С. 30-34.

У статті йдеться про формування інформації про персоналії (автора, упорядника, укладача, перекладача, редактора, художника, фотографа, композитора та ін.) і організацію доступу в ІПС до таких ресурсів.

Корнійчук, М. Особиста книжкова колекція Миколи Григоровича Жулинського у фондах Наукової бібліотеки Національного університету «Острозька академія» / М. Корнійчук, М. Поток // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 2. – С. 17-20.

У статті відображено процес формування та тематику приватної колекції Миколи Григоровича Жулинського в фонді Наукової бібліотеки Національного університету «Острозька академія».

Нелипа, Г. Перші та прижиттєві видання київських неокласиків 1920-х рр. у фондах відділу рідкісних і цінних книг Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого / Г. Нелипа // Бібліотечна планета. – 2021. – № 1. – С. 16-20.

Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого має у своїх фондах чимало творів неокласиків, чия творчість радянська влада називала антипролетарською. Сьогодні творчість українських неокласиків перебуває у сфері уваги науковців, їхніх активних і безперервних дискусій.

Бібліографознавство. Інформаційно-бібліографічна діяльність. Медіаграмотність

Вакульчук, О. Особливості науково-інформаційного та бібліографічного опису багатотиражних газет / О. Вакульчук // Бібліотечний вісник. – 2021. – №1. – С. 56-64.

Багатотиражні газети – вид радянських періодичних видань, що виходили на підприємствах, у колгоспах, навчальних закладах, установах, військових частинах та інші. Актуальність теми зумовлена необхідністю бібліографічного вивчення і науково-інформаційного опрацювання цієї групи видань. Наголошується, що цей масив періодики потребує опрацювання та систематизації з позицій сучасності, які передбачають створення традиційних і електронних бібліотечно-інформаційних ресурсів, зокрема друкованих бібліографічних покажчиків і баз даних.

Гриценко, Н. Бібліографічні та реферативні бази даних як інструмент формування наукового портфоліо / Н. Гриценко, О. Ключнікова, О. Сандул // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 2. – С. 30-41.

Метою статті є визначення ролі бібліографічних, реферативних баз даних у процесах управління знаннями та специфіки формування на матеріалі цих баз даних наукових портфоліо авторів і установ. При викладі основного матеріалу розглянуто участь наукових бібліотек у формуванні та поширенні реферативної інформації. Обґрунтовано роль електронної реферативної інформації у процесах цифрової наукової комунікації.

Рудько, І. Світ бібліографії Пауля Целана : (до 100-річчя від дня народження німецькомовного поета та перекладача) / І. Рудько // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 2. – С. 21-22.

У статті охарактеризовано опубліковані, як за кордоном, так і в Україні, бібліографічні посібники про німецькомовного поета та перекладача Пауля Целана.

Сєдих, В. Нові сторінки з історії української бібліографії : [рецензія] / В. Сєдих, А. Соляник // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 1. – С. 62-63.

Стаття знайомить з книгою Н. М. Березюк. "Вчений і бібліографія. XIX – середина XX століття : нариси : бібліографія бібліографії Н. М. Березюк", що присвячена бібліографічній діяльності вчених Харківського університету з початку XIX до середини XX століття і є значним внеском до вивчення історії української бібліографії.

Інформаційні технології в бібліотеках. Електронні каталоги. Кібербезпека.

Андрійченко, Н. Інформаційний ресурс періодичних видань обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського / Н. Андрійченко // Бібліотечна планета. – 2021. – № 1. – С. 20-22.

У статті представлено електронні ресурси (електронний каталог, бази даних), що розкривають фонди вітчизняних і зарубіжних журналів і газет.

Впровадження та застосування інформаційних систем у бібліотеках. Заява ВГО Українська бібліотечна асоціація / ВГО Українська бібліотечна асоціація // Бібліотечна планета. – 2021. – № 1. – С. 29-30.

В Україні активізувалися процеси впровадження ІТ у бібліотеках. Простежуються тенденції застосування в роботі програмного забезпечення, розробленого в короткі терміни без підтримки відповідних стандартів, що є обов'язковими для бібліотечних систем. ВГО Українська бібліотечна асоціація закликає бібліотекарів і представників органів центральної влади використовувати програмні рішення, що підтримують сучасні міжнародні стандарти.

Галицька, С. Удосконалення методичного апарату рубрик тематичного навігатора Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / С. Галицька // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 1. – С. 13-23.

У статті розглянуто актуальні питання формування словника алфавітно-предметного покажчика в електронному каталозі наукової бібліотеки та удосконалення лінгвістичних засобів бібліотечно-інформаційної системи.

Гуренко, Є. Актуалізація та консолідація екологічної тематики в Рубрикаторі Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / Є. Гуренко // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 1. – С. 24-31.

За останнє півстоліття охорона довкілля перетворилася в глобальну проблему сучасності, яка вимагає постійної до себе уваги, у т. ч. і створення всеосяжної системи екологічної інформації. Саме це і зумовлює актуальність порушеної теми. При викладі основного матеріалу дослідження обґрунтовується необхідність методичного розроблення та практичного втілення науково-довідкового апарату, який зв'яже між собою всі розділи Рубрикатора НБУВ, що мають стосунок до екологічних проблем.

Закупень, Н. Впровадження автоматизованої бібліотечно-інформаційної системи в бібліотеці коледжу / Н. Закупень, Т. Швець // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 2. – С. 15-16.

У статті наведено основні напрями інформатизації бібліотеки. Розглядається стан впровадження, використання автоматизованої бібліотечно-інформаційної системи в бібліотеці коледжу.

Коваль, Т. Перспективи розвитку національних книгозбірень в епоху цифрового суспільства : (за матеріалами визначальних документів UNESCO, IFLA, AALL, ALA, LIBER, WSIS) / Т. Коваль, О. Лопата // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 2. – С. 3-16.

У статті розглянуто низку актуальних документів UNESCO, IFLA, LIBER, AALL, WLIC, WSIS щодо вироблення комплексної платформи цифрового бібліотечного контенту й просування стратегій відкритого доступу до нього. Констатується, що нормативно-правові ініціативи IFLA, ALA, LIBER, WSIS є основними чинниками адаптації книгозбірень до умов цифрового суспільства. Вони спрямовані на підтримку громадян у забезпеченні рівного доступу до інформації та знань; орієнтування бібліотек на міжнародні стандарти та нормативні документи; зміцнення іміджу бібліотек як ключового складника соціокультурного середовища; налагодження взаємодії та співробітництва між бібліотеками й іншими інформаційними структурами.

Ковальчук, С. Онлайн-ресурси для вивчення та вдосконалення української мови / С. Ковальчук // Бібліотечна планета. – 2021. – № 2. – С. 28-31.

У статті репрезентовано деякі корисні безкоштовні онлайн-ресурси для вдосконалення, оновлення, поглиблення знань з української мови, що представлені на новій платформі Міністерства культури та інформаційної політики України і можуть становити інтерес для різних категорій користувачів бібліотек.

Козицька, Т. Як публічна бібліотека м. Хмельницького стала помічником «розумного міста» / Т. Козицька // Бібліотечна планета. – 2021. – № 2. – С. 11-14.

У статті йдеться про те, як бібліотекарі Хмельницької міської централізованої бібліотечної системи популяризують електронні сервіси та цифрові можливості серед містян, а також доєднуються до їх створення на різних етапах, до втілення та раціонального використання.

Кубаровська, С. Хроніки цифровізації бібліотеки : вершини та підводні течії айсбергу / С. Кубаровська, Д. Яцкевич // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 1. – С. 15-17.

У статті представлено досвід роботи Центральної міської бібліотеки ім. М. Л. Кропивницького та бібліотек-філій ЦБС для дорослих м. Миколаєва з комп'ютеризації, впровадження інформаційних технологій та позиціонування в інтернет-середовищі.

Остафійчук, Т. Онлайнві послуги бібліотек – місцевій громаді Вітовщини / Т. Остафійчук // Бібліотечна планета. – 2021. – № 2. – С. 9-11.

Фахівці Вітовської публічної бібліотеки мають чималий досвід використання онлайн-сервісів та сучасних каналів цифрової комунікації, навчання відвідувачів комп'ютерної грамотності, а нині є ще амбасадорами Національної освітньої платформи з цифрової грамотності «Дія. Цифрова освіта».

Рудзький, Л. Корпоративність, як універсальний механізм міжбібліотечної взаємодії : приклади деяких практик / Л. Рудзький, Н. Тітова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 2. – С. 12-14.

У статті зосереджується увага на важливості об'єднання зусиль бібліотек зі створення та обробки інформації. Висвітлюється досвід Дніпропетровської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія по організації корпоративної роботи бібліотек в рамках проекту «Придніпровський корпоративний каталог».

Русначенко, Т. Електронні ресурси бібліотеки : традиції та інновації (з досвіду роботи бібліотеки Криворізького державного педагогічного університету) / Т. Русначенко // Бібліотечна планета. – 2021. – № 1. – С. 22-25.

Автор статті репрезентує електронні ресурси бібліотеки КДПУ, що впливають на розвиток освітнього та наукового потенціалу університету, дають змогу повніше та релевантніше задовольняти потреби користувачів в інформації з природничих, технічних, біологічних, суспільних, гуманітарних наук і мистецтва.

Тюркеджи, Н. Асистивні технології у бібліотеках : світовий і вітчизняний досвід / Н. Тюркеджи // *Бібліотечний вісник*. – 2021. – № 1. – С. 48-55.

У статті доводиться, що асистивні (допоміжні) технології надають людям з особливими потребами можливість бути незалежними, отримувати освіту та інформацію. Однією з ключових ролей бібліотеки в сучасному суспільстві є надання вільного доступу до мережі Інтернет, різноманітних онлайн-інструментів, ресурсів для навчання, працевлаштування, проведення досліджень тощо. Знайомство та вивчення світових практик використання допоміжних технологій у бібліотечній діяльності стає нагальною необхідністю та передумовою для розроблення власної програми з впровадження цих технологій в українських бібліотеках.

Соціокультурна діяльність бібліотек

Івахнюк, Н. Виставки-експозиції : від задуму до втілення / Н. Івахнюк // *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика*. – 2021. – № 1. – С. 18-24.

У статті висвітлено досвід роботи відділу документів з економічних, технічних та природничих наук Обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського м. Кропивницького в організації та популяризації різнопланових виставок-експозицій, які покликані донести до відвідувачів бібліотеки світ прекрасного, що нас оточує.

Кук, Н. Чому важливо не припиняти вчитись / Н. Кук // *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика*. – 2021. – № 1. – С. 25-26.

У статті представлено досвід діяльності Центральної міської бібліотеки імені М. Л. Кропивницького м. Миколаєва та її бібліотек-філій як центрів неформальної освіти дорослих. Зокрема, зосереджено увагу на навчанні користувачів бібліотек медіа-, цифровій грамотності, навичкам роботи на комп'ютері, користуванню електронними послугами, мобільними технологіями.

Читання: підтримка та розвиток

Білик, О. Метрополітен на культурно-мистецькій мапі столиці / О. Білик // *Бібліотечна планета*. – 2021. – № 1. – С. 35-36.

Уже не один рік поспіль окремі станції київського метрополітену є своєрідними мистецькими просторами. Тут влаштовують виставки соціальної спрямованості, організовують буккросинг, літературно-театральні перфоманси та флешмоби, що популяризують читання. А як цікаво було пересуватися підземкою в артпотязі «Енеїда», вагони якого були прикрашені інформаційними постерами, присвячені художнім інтерпретаціям легендарної поеми І. Котляревського.

Білик, О. Тбілісі – світова столиця книги 2021 року / О. Білик // *Бібліотечна планета*. – 2021. – № 2. – С. 39-40.

У статті йдеться про заснування Всесвітнього дня книги та авторського права, а також однією з його традицій - обрання міста, що на рік стає Світовою столицею книги. У 2021 р. книжковою столицею проголошено м. Тбілісі. Впродовж року планується здійснити низку заходів для розвитку бібліотек. Основна мета - популяризувати читання та збільшити доступність книг для користувачів усіх соціальних прошарків.

Білик, О. Спільне читання : чому потрібно читати вголос дітям? / О. Білик // Бібліотечна планета. – 2021. – № 1. – С. 26-28.

Прищепити дітям любов до читання в наш час стає все складніше. Одним із важливих кроків у цьому процесі є читання вголос дітям, як найменшим, так і тим, хто вже навчився читати самостійно. В інформаційному матеріалі представлено результати вітчизняних і зарубіжних досліджень, що мали на меті з'ясувати зміни в читацьких звичках дітей, відстежити їх динаміку, окреслити найефективніші шляхи промоції читання.

Горчинська, В. Історична сага про українців початку ХХ століття / В. Горчинська // Бібліотечна планета. – 2021. – № 2. – С. 40-41 : фото.

В інформаційному повідомленні йдеться про перевидання твору А. Дімарова «І будуть люди», який видавництво «Фоліо» здійснило в його первісному вигляді, без цензурних редагувань і вилучень тексту, що були зроблені за радянських часів.

Здановська, В. Публічні бібліотеки і промоція читання : перепони та можливості / В. Здановська // Бібліотечна планета. – 2021. – № 2. – С. 22-25.

У статті проаналізовано результати опитування, проведеного Національною бібліотекою України імені Ярослава Мудрого серед публічних бібліотек різних видів, у рамках дослідження «Роль публічних бібліотек у промоції читання».

Шевченко, О. Популяризація читання з використанням мистецтва фотографування / О. Шевченко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 1. – С. 27-30.

Стаття висвітлює досвід Дніпропетровської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія щодо реалізації проєктів із популяризації читання з активним використанням різноманітних технік фотографування та сучасних практик фотомистецтва, які розширюють можливості використання в бібліотечній діяльності засобів візуалізації.

Шевченко, О. Проєкт «Слухай та читай : літературні саундтреки долюблених книг» / О. Шевченко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 2. – С. 23-25.

Стаття висвітлює досвід Дніпропетровської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія в реалізації проєкту, спрямованого на популяризацію читання через музичне мистецтво.

Програмно-проєктна діяльність бібліотек

Баландіна, Н. Досвід проєктування освітньої програми з журналістики в Одеському національному політехнічному університеті / Надія Баландіна, Валентина Кубко // Вісник Книжкової палати – 2021. – № 4. – С. 35-41.

У статті наголошено, що процес проєктування освітніх програм становить основу функціонування кожного закладу вищої освіти і їх акредитація є одним зі стимулювальних чинників визначення спроможності ЗВО проводити освітню діяльність.

Горбань, Ю. Національні програми інформаційної грамотності : досвід країн Південно-Східної Азії і України / Ю. Горбань, О. Скаченко // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 2. – С. 91-101.

Сучасні глобальні та регіональні інформаційні війни, фейкові новини актуалізують вивчення світового досвіду реалізації національних програм інформаційної грамотності. Мета статті – з'ясувати цілі, проаналізувати результати національного проєкту «Дія. Цифрова освіта» (Україна); виявити схожі та унікальні елементи порівняно з національними програмами інформаційної грамотності країн Південно-Східної Азії (на прикладі Малайзії і Сінгапуру).

Гуменчук, В. Аудіоресурс у бібліотеках України : стан і перспективи / В. Гуменчук // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 2. – С. 51-59.

У статті висвітлено сучасний стан наповнення фондів бібліотек України аудіоресурсами та розглянуто можливості надання інформаційної підтримки людям з особливими потребами, зокрема з вадами зору. Окреслено перспективи використання аудіоресурсів в обслуговуванні користувачів на основі розширення застосування мультимедійних технологій у вітчизняних бібліотеках.

Новіцька, Н. Від Мистецької вітальні – до Студії дизайну та краси : розвиваємо креативні індустрії в бібліотеці / Н. Новіцька // Бібліотечна планета. – 2021. – № 2. – С. 32-33.

У статті йдеться про участь ЦМБ Олександрійської МЦБС Кіровоградської області у проєкті «Твори культуру: бібліотечні інноваційні послуги», з метою вдосконалення навичок бібліотекарів зі створення інноваційних послуг для користувачів із застосуванням спеціальної методології «Дизайн-мислення для бібліотек».

Пилипець, Т. Брендинг і айдентика в бібліотеці / Т. Пилипець // Бібліотечна планета. – 2021. – № 1. – С. 15-16.

У статті репрезентовано досвід Львівської обласної бібліотеки для юнацтва імені Романа Іваничука щодо розробки власного логотипу та поширення його на різноманітних виробач. Це сприяло популяризації бібліотеки в місті, приверненню уваги більшої кількості людей, розширенню кола друзів.

Професійна підготовка. Підвищення кваліфікації бібліотекарів.

Дубова, Ю. Медіашкола Brain Park : атракціони для мозку від команди менторів Регіонального тренінгового центру Луганської ОУНБ / Ю. Дубова // Бібліотечна планета. – 2021. – № 2. – С. 6-8.

Медійна школа BrainPark створена для бібліотекарів Луганської області та має на меті сформувати у бібліотеках-учасницях творчий актив, який координує роботу з популяризації закладу в мережі; дбає про тренування та взаємозамінність працівників у період особливої завантаженості всіх відділів; володіє знаннями з інформаційної безпеки, авторського права, а також застосовувати всі ці навички при створенні власних промоційних продуктів.

Касьян В. Маркетинг некомерційних суб'єктів : імплементація до змісту підготовки за спеціальністю 029 "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" / В. Касьян // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 2. – С. 80-90.

У статті обґрунтовано доцільність імплементації дисципліни «Маркетинг некомерційних суб'єктів» до змісту освіти за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». У висновках наголошується, що некомерційний маркетинг як вид діяльності, пов'язаний із просуванням не товарів, а ідей, програм та поглядів, є важливою складовою соціально-комунікативної діяльності, він включений у предметне поле прикладних соціально-комунікаційних технологій, зокрема у частині створення іміджу, брендингу та PR.

Літвінова, Є. Онлайн ресурси для підвищення професійної компетенції бібліотекарів / Є. Літвінова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 1. – С. 41-43.

У статті представлено огляд освітніх онлайн ресурсів для бібліотекарів, на яких можна навчатись дистанційно, щоб застосовувати в фаховій діяльності. Курси, що запропоновані, безкоштовні та легкі у засвоєнні.

У зарубіжних колег. Бібліотечна співпраця

Богданов, Г. Еволюція та соціологія розвитку журналу в Німеччині в XVII - XXI століттях / Георгій Богданов // Вісник Книжкової палати. – 2021. – № 3. – С. 47-52 : табл.

Мета статті - висвітлення історичного розвитку журналу в Німеччині як об'єкта профільних соціологічних досліджень, починаючи від випуску перших часописів у XVII ст. і до заснування інтернет-видань.

Богун, Н. На шляху реновацій : публічні бібліотеки світу / Н. Богун // Бібліотечна планета. – 2021. – № 2. – С. 25-28.

У статті представлено креативні ідеї, що їх зарубіжні бібліотекарі використовують для залучення нових користувачів. Ці ідеї стосуються не лише видачі наявних інформаційних ресурсів, а й організації та дизайну творчого простору, навчання цифровій грамотності, тренінги для малого бізнесу тощо.

Герасимова, С. Книга і бібліотека у сучасному інформаційному просторі : інтерв'ю з Миколою Івановичем Сенченком / Микола Іванович Сенченко; розмову вела Світлана Герасимова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 1. – С. 2-4.

У статті представлено роздуми та міркування М. І. Сенченка, професора, доктора технічних наук, директора Державної наукової установи «Книжкова палата України імені Івана Федорова» про роль бібліотек, книги, читання у сучасному житті. У своєму інтерв'ю він розповідає про досвід інших країн у промоції книги й читання, ділиться корисними практичними порадами з молодими фахівцями.

Дем'янюк, Л. Бібліотечно-інформаційний комплекс Ісламської республіки Іран в умовах трансформації наукових комунікацій / Л. Дем'янюк // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 2. – С. 102-110.

Ознайомлення з досвідом іранських книгозбірень набуває особливої актуальності в контексті розвитку бібліотечно-інформаційного комплексу та в умовах динамічної трансформації наукових комунікацій. Наукові розвідки з вивчення напрацювань зарубіжних бібліотечних установ сприяють підвищенню обізнаності вітчизняних фахівців, запозиченню найкращих світових зразків організації сучасної бібліотечної діяльності.

Онищук, М. Книгоіндустрія в Німеччині / Михайло Онищук // Вісник Книжкової палати. – 2021. – № 6. – С. 18-26.

Мета статті - узагальнити основні показники й тенденції розвитку індустрії книги у ФРН у "доковідний" період із метою підготовки даних для порівняння стану та перспектив розвитку галузі в умовах пандемії COVID-19 і викликів цифрової епохи в майбутньому.

Онищук, М. Польща : історія та тенденції розвитку індустрії книги / Михайло Онищук // Вісник Книжкової палати. – 2021. – № 4. – С. 10-15.

У статті проаналізовано походження книгодрукування в Польщі, формування видавничого ринку в сучасних умовах, особливості видання, розповсюдження й читання книги.

Сенченко, М. Книготорговельна бібліографія США / Микола Сенченко // Вісник Книжкової палати. – 2021. – № 1. – С. 3-10 : табл

У статті розглянуто історію розвитку поточної книготорговельної бібліографії США з кінця 19 ст. й донині.

Сенченко, О. Розвиток співпраці в галузі освіти, науки й інновацій - важливий напрям політики "м'якої сили" в Туреччині / Оксана Сенченко // Вісник Книжкової палати. – 2021. – № 1. – С. 26-32.

У статті розглянуто міжрегіональні зв'язки в галузях науки і освіти, дипломатії та бізнесу між Туреччиною й іншими державами: Україною, Азербайджаном, Казахстаном, Киргизією, Таджикистаном, Узбекистаном.

Татарінова, Л. Видавнича справа у Великій Британії / Лариса Татарінова // Вісник Книжкової палати. – 2021. – № 3. – С. 7-14 : табл.

У статті доведено, що Велика Британія є лідером у багатьох сферах книгодрукування, як-от видання англійською мовою творів інших культур: африканської, карибської та індійської літератури. Британські видавці також конкурентоспроможні в таких галузях, як видання підручників, різноманітних довідників, посібників із вивчення англійської мови та підручників для міжнародних шкіл.

Татарінова, Л. Особливості книговидання у Франції / Лариса Татарінова // Вісник Книжкової палати. – 2021. – № 6. – С. 26-31.

Метою дослідження є виявлення тенденцій розвитку книговидання у Франції на сучасному етапі; аналіз культурних традицій та економічних чинників, що впливають на прогрес галузі та піднесення її конкурентоспроможності на світовому ринку.

Бібліотеки для молоді. Університетські бібліотеки

Мороз, А. Майбутня бібліотека очима сучасної молоді / А. Мороз // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 2. – С. 6-7.

У статті представлені результати обласного соціологічного дослідження «Молодь і бібліотека: потреби та очікування», проведеного Миколаївською обласною бібліотекою для юнацтва у 2020 році. Дослідження виявило ставлення молодих людей до трансформації бібліотек через розширення функцій та введення нетрадиційних послуг.

Бібліотеки для дітей

Ганжеєва, В. Інформаційно-бібліографічні видання – надійний навігатор у просторі читацьких уподобань / В. Ганжеєва // Бібліотечна планета. – 2021. – № 1. – С. 9-12.

У статті репрезентовано інформаційно-бібліографічні посібники Донецької обласної бібліотеки для дітей, яка відновила свою діяльність у 2018 році на базі Маріупольської центральної дитячої бібліотеки.

Зайко, Н. Шляхи комунікації бібліотеки з читачами в онлайн-просторі / Н. Зайко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 1. – С. 9-10.

У статті висвітлюється діяльність Хмельницької обласної бібліотеки для дітей імені Т. Г. Шевченка в умовах карантинних обмежень. Розповідається про форми та методи роботи з читачами-дітьми в режимі онлайн.

Ракша, А. Педагогіка Марії Монтессорі в сучасній бібліотеці для дітей / А. Ракша // Бібліотечна планета. – 2021. – № 1. – С. 12-14.

Автор висвітлює досвід роботи з дітьми з розладами аутистичного спектра в Херсонській обласній бібліотеці для дітей імені Дніпрові Чайки, який базується на вивченні та використанні класичної спадщини видатних педагогів. Головна мета цієї роботи – допомогти батькам «дітей дощу» інтегрувати їх у суспільство.

Джерела інформації

ЖУРНАЛИ

Бібліотечна планета

Бібліотечний вісник

Бібліотечний форум: історія, теорія і практика

Вісник книжкової палати